

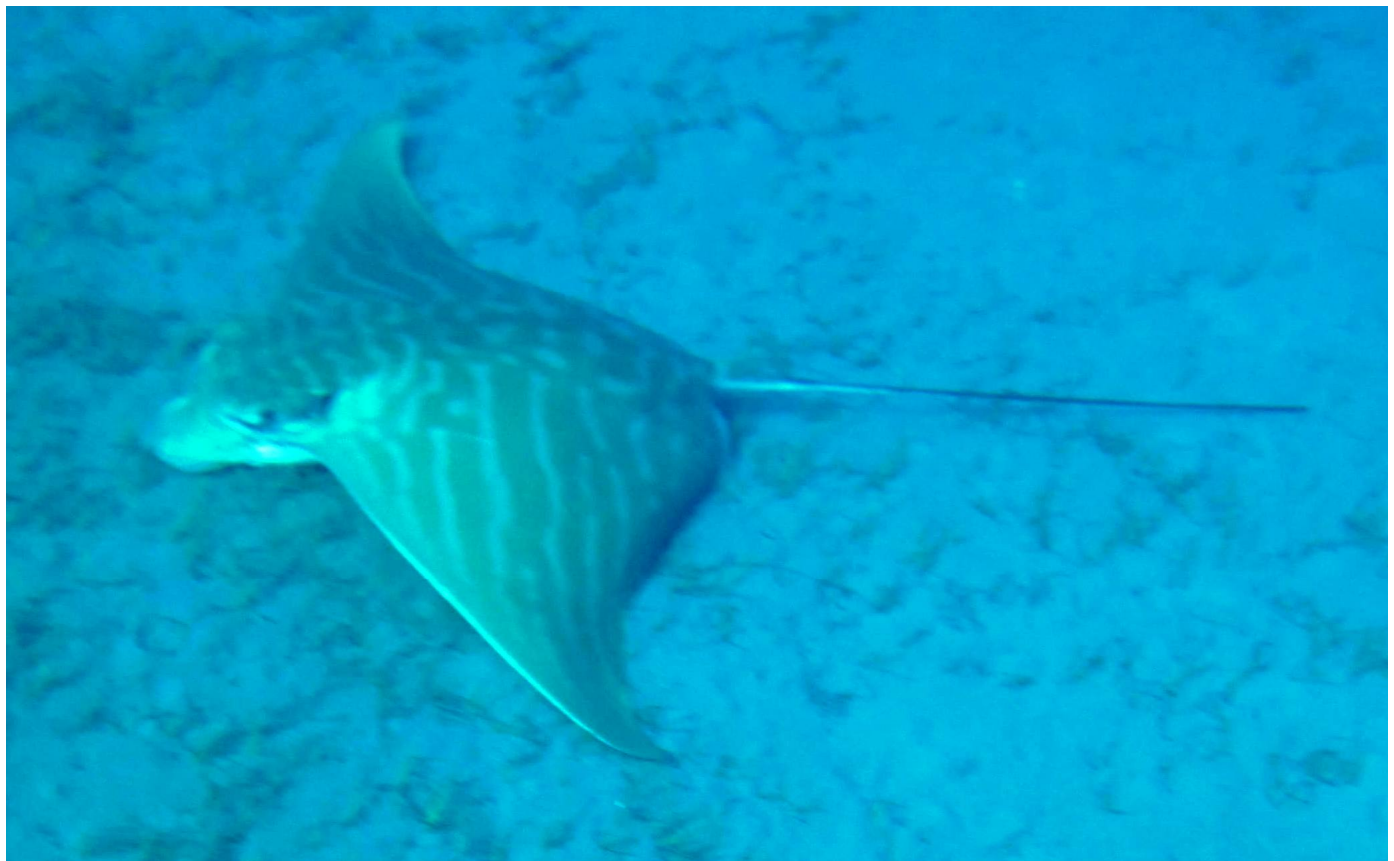
Informationen zur Umwelt und für Naturreisende auf Kreta: Πληροφορίες για το περιβάλλον για ταξιδιώτες στην Κρήτη:

Pteromylaeus bovinus (Geoffroy Saint-Hilaire, 1817)

Ρυγχαετόψαρο στην νοτιοανατολική ακτή της Κρήτης

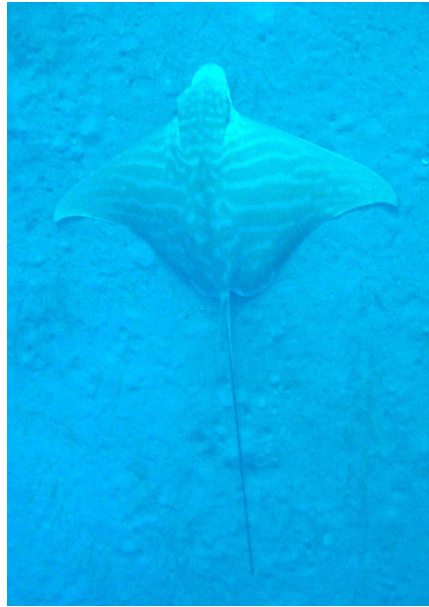

Εισαγωγή: Για την πανίδα της Μεσογείου στην Κρήτη έχουμε ήδη αναφερθεί σε ορισμένα από τα ενημερωτικά φυλλάδιά μας, βλέπε π.χ., στην ιστοσελίδα μας στην κατηγορία πλοήγησης με τίτλο Ζώα: [<http://www.kreta-umweltforum.de/tiere.htm>]. Επίσης και για τα απολιθώματα της ιχθυοπανίδας της Κρήτης, έχουμε δημοσιεύσει ενημερωτικά φυλλάδια, που μπορείτε να τα βρείτε κάτω από την κατηγορία πλοήγησης με τίτλο απολιθώματα / ευρετήριο: [<http://www.kreta-umweltforum.de/fossilien.htm>]. Επίσης και τα άλλα τμήματα της αρχικής σελίδας μας περιέχουν ενδιαφέροντα άρθρα με πληροφορίες για την πανίδα των θαλασσών γύρω από την Κρήτη. Τον Ιανουάριο του 2011 λάβαμε φωτογραφίες από μία θέαση σαλαχιού στη νοτιοδυτική ακτή της Κρήτης (με το αίτημα για ταυτοποίηση του είδους) από τον κ. Gerhard Stelzhammer, ο οποίος ζει από το 2009 στην Κρήτη, όπου εργάζεται ως γλύπτης, έχει ένα στούντιο και οργανώνει εργαστήρια. Στην αρχική του σελίδα θα μπει μέσω του συνδέσμου: [<http://www.gerhard-stelzhammer.at/>]. Με δεδομένη την καλή ποιότητα της εικόνας, οι συνεργάτες μας στο Μουσείο Senckenberg (Φρανκφούρτη) μπόρεσαν σχετικά γρήγορα να κάνουν καθορισμό του είδους, και να ταυτοποιήσουν το σαλάχι ως ρυγχαετόψαρο, *Pteromylaeus bovinus*. Για τον καθορισμό του είδους, η NLUK ευχαριστεί σ'αυτό το σημείο τον κ. Δρ Friedhelm Krupp (υπεύθυνος Ιχθυολογίας, SMF).

Οι **φωτό** στις σελίδες 1 και 2 απεικονίζουν το ρυγχαετόψαρο που έχει μήκος 2 μέτρα περίπου in situ στον κόλπο του Γραμμένου / Παλαιόχωρα, Νοτιοδυτική Κρήτη. **Φωτό:** G. Stelzhammer

Το ρυγχαετόψαρο εθεάθη το 2010 από τον G. Stelzhammer τουλάχιστον 5 φορές στον κόλπο του Γραμμένου, περίπου 3,5 χλμ δυτικά της Παλαιόχωρας / Νοτιοδυτική Κρήτη, ως επί το πλείστον στις απογευματινές ώρες και πάντα στα ίδια σημεία σε βάθος 8 - 12 μέτρων πάνω από τον πυθμένα της θάλασσας. Ήδη το 2009 του είχαν κάνει εκεί εντύπωση κάποια κυκλικά βαθουλώματα, τα οποία υποδείκνυαν ενδεχόμενες δραστηριότητες του ρυγχαετόψαρου.

Στην οικογένεια των ρυγχαετόψαρων (Myliobatidae), ανήκουν παγκοσμίως 42 είδη σε 7 γένη και 3 υποοικογένειες. Σ' αυτή την οικογένεια ανήκουν πολύ μεγάλα σαλάχια, τα οποία δεν ζουν όπως οι συγγενείς τους κυρίως στον πυθμένα, αλλά συχνά στο πέλαγος. Το κεφάλι, ο κορμός και τα φτερουγόμορφα θωρακικά πτερύγια σχηματίζουν μία ατρακτοειδή μορφή. Η ουρά που μοιάζει με μαστίγιο είναι μακριά και φέρει τις περισσότερες φορές ένα

δηλητηριώδες αγκάθι κοντά στη βάση. Τα ρυγχαετόψαρα κινούνται προς τα εμπρός με κυματοειδείς κινήσεις των θωρακικών πτερύγων. Τρέφονται με σαλιγκάρια, σουπιές, σκουλίκια, οστρακοειδή και καβούρια, συνθλίβοντας τα όστρακα με τα άκρως σκληρά δόντια τους. Πολλά τρέφονται επίσης και με κατάλοιπα ψαριών, λόγος για τον οποίο τα συναντάμε και στα λιμάνια. Τα ρυγχαετόψαρα ζουν κυρίως πάνω από τον αμμώδη πυθμένα και γεννούν ζωντανά μικρά. (τα αβγά γονιμοποιούνται εσωτερικά). Τα μικρά έρχονται στον κόσμο με την ουρά.

Αν και δεν είναι ακόμα σαφής η περιοχή εξάπλωσής τους παγκοσμίως, φαίνεται ότι εμφανίζονται συχνά στον χώρο της Μεσογείου, εδώ πολλές φορές από τις ακτές έως και σε βάθη 150 μέτρων. Βρίσκονται επίσης και σε εκβολές ποταμών και σε λιμνοθάλασσες. Ο ζωτικός τους χώρος είναι δηλαδή είναι το υφάλμυρο νερό, το θαλασσινό νερό και τα βαθιά ύδατα. Το μέγεθός τους κυμαίνεται στα 180 – 250 εκατοστά και το βάρος του φτάνει έως και τα 100 κιλά, όπου τα θηλυκά είναι συχνά πιο βαριά από τα αρσενικά. Και το αγκάθι είναι στα θηλυκά πολύ μακρύτερο με 61 χιλιοστά από ό,τι στα αρσενικά ρυγχαετόψαρα (με 32 χιλιοστά).

Περαιτέρω πληροφορίες για αυτό το είδος θα βρείτε στο **FishBase** (ITIS TSN 160989):

[<http://www.fishbase.org/Summary/speciesSummary.php?ID=5011&genusname=Pteromylaeus&speciesname=bovinus&AT=pteromylaeus+bovinus&lang=English>].

Στο τέλος κάποιες σημειώσεις για την ιστορία των σαλαχιών: Τα σαλάχια που προέρχονται από την οικογένεια των Ρινοβάτων (Rhinobatidae) εμφανίζονται αρχικά στην Ανώτερη Ιουρασική περίοδο (154 έως 135 εκατομμύρια έτη πριν από σήμερα)

σύμφωνα με τα απολιθώματα. Τα γένη *Aellopos* και *Asterodermus* έγιναν γνωστά από τον ασβεστόλιθο Solnhofen. Ένα άλλο σαλάχι απεδείχθη ότι προέρχεται από την Ανώτερη Κιμωλία του Λιβάνου: βλ.φωτό: *Libanopristis hiram*. Τα πρόσφατα γένη *Rhinobatos*, *Trygonorrhina* και *Zapteryx* προέρχονται από την Κατώτερη Κιμωλία ή την Ηώκαινη Υποπερίοδο βάσει των απολιθωμάτων.